

Gegevens van de ANBI:

Naam en contactadres:

Stichting Tegels Oudheidkundig en Pottenbakkersmuseum
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen

Fiscaal nummer :

0088.91.126

Pagina 1 t/m 14

Beleidsplan, hierin is opgenomen:

- **Bestuurssamenstelling**
- **Beloningsbeleid**
- **Doelstelling**

Pagina 15

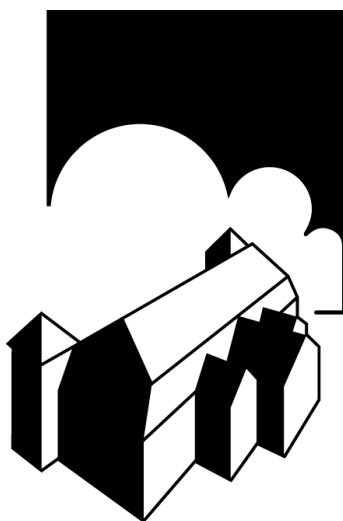
Verslag uitgeoefende activiteiten

Pagina 16 t/m 17

Financiële verantwoording

Stichting Tegels Oudheidkundig en Pottenbakkersmuseum

Beleidsplan Periode 2020-2025

Definitieve versie oktober 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	blz. 3
2. Ontstaansgeschiedenis van de Stichting T.O.P.M.	blz. 3
3. Doelstellingen van de Stichting T.O.P.M.	blz. 4
4. Collectie	blz. 5
5. Beleid t.b.v. doelstellingen van de St. T.O.P.M.	blz. 6
6. Relatie tussen de Stichting T.O.P.M. en de Stichting K.cT.	blz. 7
7. De Stichting T.O.P.M. is een ANBI instelling	blz. 7
8. Het bestuur van de Stichting T.O.P.M.	blz. 8
9. Commissies en vrijwilligers	blz. 8
10. Personeel	blz. 8
11. Middelen van de stichting T.O.P.M.	blz. 8
12. Eigen vermogen van de Stichting T.O.P.M.	blz. 9
13. Aankoopplan collectie T.O.P.M. 2020-2021	blz. 9
14. Administratie en jaarrekening	blz. 11
Bijlage 1. Beschrijving collectie	blz. 13
Bijlage 2. Toelichting op de opbouw van de collectie	blz. 14

1. Inleiding

In dit beleidsplan legt de Stichting Tegels en Oudheidkundig Pottenbakkers Museum (afgekort Stichting T.O.P.M.) haar beleidsvoornemens neer voor de periode 2020-2025. Bij het uitzetten van het door de Stichting te voeren beleid concentreert de Stichting zich op haar statutaire doelstelling binnen de grenzen van haar budget en houdt daarbij ook expliciet rekening met de in 2012 gewijzigde voorschriften van de ANBI- wetgeving. Het onderhavige beleidsplan geldt in beginsel voor de periode 2020-2025, doch kan in de loop van deze periode worden bijgesteld indien zich nieuwe ontwikkelingen aandienen.

2. Ontstaansgeschiedenis van de Stichting T.O.P.M.

Tegelse klei

Klei is jarenlang een belangrijke inkomstenbron geweest voor de inwoners van Tegelen, thans deelgemeente van Venlo. De Romeinen maakten hier hun platte dakpannen van de Tegelse klei, die ze 'tegulea' noemden. Hieraan dankt Tegelen haar naam. Zij legden de basis voor de grof-keramische industrie waardoor Tegelen haar inwonertal flink zag toenemen. De klei heeft behalve een economische impuls ook voor een artistieke impuls gezorgd. Eeuwenlang is hier ambachtelijk gewerkt met klei. Talloze pottenbakkers hadden hier hun werkplaats. In de ateliers van Russel-Tiglia onder leiding van George Goossens werd het ambacht voortgezet en getalenteerde jongeren opgeleid. Deze vlogen uit naar kunstacademies en eigen ateliers. De ateliers van Russel-Tiglia betekenden meer, ze trokken kunstenaars aan die met klei wilden werken. Nog altijd kent Tegelen enkele grof-keramische bedrijven die de concurrentieslag met alternatieve bouwmaterialen zoals beton en PVC hebben getrotseerd. Nog altijd heeft Tegelen een ambachtelijk pottenbakker, Niek Hoogland.

Van Oudheidkamer naar Pottenbakkersmuseum

Begin jaren dertig van de 20^e eeuw was George Goossens begonnen oude Tegelse Volkskunst te verzamelen samen met Jo (meester) Storms, hoofd van de Sint Josef school in Tegelen. Zij plaatsten een oproep aan de Tegelse bevolking, om oud Tegels aardewerk bij te dragen. Dit leverde veel reacties op. Ook Alfred Russel schonk zijn aanzienlijke collectie. Dit leidde tot een expositie en vervolgens tot de oprichting van de Tegelse Oudheidkamer. Op 24 juni in 1935 opent de Oudheidkamer haar deuren. Het museum is dan gevestigd in de Sint Annahoeve, aan de Haandertstraat. De collectie groeide gestaag. Vanwege ruimtegebrek en oorlogsdreiging wordt in 1940 de collectie verhuisd naar de zolder van het dan net nieuwe gemeentehuis. In 1944-45 raken veel stukken zoek of beschadigd. Op 13 april in 1954 krijgt de Oudheidkamer een nieuw onderkomen aan de Roermondseweg in een van de lokalen van het gebouw van de gemeentebedrijven met een soort depot opstellingen. In 1970 wordt besloten verder te gaan onder de naam Pottenbakkersmuseum. In februari 1972 verhuist het Pottenbakkersmuseum naar de zolder boven het gemeentehuis. Hier blijft het museum 15 jaar. Op 15 augustus 1985 wordt de collectie ingebracht in de nieuw opgerichte Stichting Pottenbakkers - Museum - Tegelen . In 1985 verhuist het Kunst Keramisch Centrum naar de Tiendschuur aan de Kasteellaan en in 1987 verhuist ook het pottenbakkersmuseum naar de Tiendschuur. Het samengaan onder de bezielende leiding van George Goossens leidt tot een interessante verzameling van keramiek. Op 21 juni 1987 opent het museum haar deuren in de Tiendschuur.

Scheiding tussen de eigendom van de collectie en de exploitatie van het museum.

De exploitatie van het museum wordt op 30 december 1994 ondergebracht in een nieuw opgerichte Stichting Exploitatie Tiendschuur Tegelen, welke op 22 december 2000 haar huidige naam krijgt: Stichting Keramiekcentrum Tegelen.

De eigendom van de collectie blijft achter bij de Stichting Pottenbakkers - Museum - Tegelen, welke vanaf 30 december 1994 verder gaat onder de naam Stichting Oudheidkundig en Pottenbakkersmuseum (afgekort T.O.P.M.)

Ook na 30 december 1994 gaan de ontwikkelingen op keramisch gebied verder. Zowel in de kunstnijverheid als op industrieel gebied hebben er grote veranderingen plaatsgevonden. Ook deze ontwikkelingen wil de Stichting T.O.P.M. in haar aankoopbeleid blijven volgen tot en met de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de hedendaagse keramische kunst uit de regio, binnenland en daarbuiten.

3. Doelstellingen van de Stichting T.O.P.M.

Bij het entameren van het door de Stichting te voeren beleid concentreert de Stichting zich op de verwezenlijking van haar statutaire doelstellingen. Dit zijn:

- a.
het verzamelen van voorwerpen uit verleden en heden, speciaal ook van voortbrengselen uit pottenbakkerswerkplaatsen, met name ook en vooral voorzover zij betrekking hebben op de volkskunst en cultuur van Tegelen, maar verder ook van de relevante Nederlandse en West-Europese gebieden;
- b.
het instandhouden, beheren en uitbreiden van die verzameling;
- c.
het voor derden beheren en in stand houden van verzamelingen van objecten voor zover zij betrekking hebben op de hiervoor in lid 1 .a. van dit artikel bedoelde volkskunst- en cultuurvoortbrengselen;
- d.
het houden en op peil houden van een bibliotheek met betrekking tot het bovenstaande in al haar facetten, maar ook met betrekking tot en in relatie tot de bevolking van Tegelen en omstreken;
- e.
het bevorderen van onderzoek naar, het bestuderen van de geschiedenis van- en het opwekken van belangstelling voor de ambachtscultuur in het algemeen en het pottenbakkerskunstambacht in het bijzonder in de voorbije eeuwen en heden, in Tegelen en omgeving alsmede van andere relevante thema's en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.

4. Collectie.

De collectie objecten van de Stichting T.O.P.M. vindt haar basis bij de rode klei uit de bodem waarmee grof-keramische producten (dakpannen, bakstenen e.d.) werden vervaardigd en waarvan diverse pottenbakkersateliers gebruiksgoed maakten. Het oudste keramische werk uit de collectie stamt van de Romeinen (± 100n. Chr.), het nieuwste keramische werk is van hedendaagse kunstenaars uit de 21^e eeuw, uit Nederland en Europa.

In 2007 is een kunstcollectie verworven van mevrouw Elemans-Boekelman voor een totale waarde van € 70.000. Deze collectie wordt in 7 jaarlijkse termijnen van elk € 10.000 geschonken aan de Stichting T.O.P.M..

Eind 2012 is een schenking ontvangen van 50 stuks keramiek van de Stichting KeramiekKamer in Venray (de zgn. collectie Verberne) ter waarde van ca € 30.000.

In 2014 is een schenking ontvangen van aantal stuks keramiek uit de privé-collectie van mevrouw P.C.M. Verberne.

Voor een uitvoeriger beschrijving van de collectie: zie bijlage 1.

Collectieregistratie.

De collectie is vrijwel geheel geïnventariseerd, beschreven, fotografisch vastgelegd en gedigitaliseerd. Dankzij de digitalisering is het mogelijk sneller en doeltreffender te werken bij de collectievorming, de voorbereiding van exposities, bruiklenen en achtergrondonderzoek.

Deze gedigitaliseerde registratie van objecten fungeert tevens als zgn. LBL-lijst als bijlage bij de "Bruikleenovereenkomst voor langdurige bruikleen" met de Stichting Keramiekcentrum Tegelen.

Waardebepaling collectie.

De Stichting heeft eind 2012 een externe deskundige verzocht om een individuele waardebeoordeling van de topstukken en een collectieve waardering van de overige stukken.

Uit deze taxatie blijkt dat de collectie van de Stichting T.O.P.M. per begin 2013 bestaat uit ruim 3100 stuks keramiek, waarvan 350 bijzondere stukken die samen 135.000 euro waard zijn, plus een gezamenlijke waarde van de overige stukken van ruim 206.000 euro. Deze waardering is opgenomen op de balans en dient als grondslag voor de verzekering van de collectie.

De collectie is thans verzekerd bij VKG, te Hoorn.

De verzekering met polisnummer BOP9689153 heeft vanuit het verleden een verzekerde waarde van ca € 837.799,-. Op basis van de recente waardering zal de verzekering aangepast worden.

Restauratie collectie.

De noodzaak c.q. wenselijkheid van restauratie van objecten is ter beoordeling van de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen, die daartoe - een door deskundigen onderbouwde - prioriteitenlijst opstelt en bijhoudt, waarbij ten aanzien van elk te restaureren object wordt bezien of Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen de restauratie in eigen beheer kan uitvoeren.

Indien dat niet het geval en restauratie toch wenselijk wordt geacht, zal zij nagaan op welke wijze en tegen welke prijs uitbesteding van de restauratie aan derden mogelijk is.

De Stichting KcT informeert de Stichting T.O.P.M. over de noodzaak c.q. wenselijkheid van restauratie van objecten. Indien de kosten van restauratie het daartoe strekkende budget van Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen te boven gaat, kan de stichting T.O.P.M. besluiten tot een bijdrage in de kosten van de restauratie.

5. Beleid om de doelstellingen van de Stichting T.O.P.M. te bereiken

A. Collectievorming via aankoop.

De collectie van TOPM bestaat uit keramische voorwerpen, waarvan de afkomst beschouwd kan worden als een soort ringenstructuur. Tegelen fungeert als kern. De 1e ring rondom de kern verwijst naar de Regio, de 2e naar Limburg, de 3e naar Nederland en de 4e naar Europa. De nadruk ligt in de collectie op de kern. De ringen eromheen verschaffen de kern een context. Wat gebeurt(de) er buiten Tegelen op keramisch gebied en steeds verder naar buiten tot en met belangrijke Europese ontwikkelingen. Deze ringenstructuur biedt de Tegelse collectie een onmisbaar referentiekader.

Zie voor een uitwerking hiervan bijlage 2.

Deze ringenstructuur is de basis voor het aankoopbeleid.

Voor de beleidsperiode 2013-2017 geldt de volgende aanpak voor het aankoopbeleid:

a. Inventarisatie van de collectie om hiaten te kunnen identificeren.

Deze inventarisatie is grotendeels beschikbaar.

De historische collectie (ring Tegelen en Regio) is redelijk compleet.

De hedendaagse keramiek blijft uit de aard der zaak in beweging, en dus ook de collectievorming.

Door de schenking van de collectie van de Stichting KeramiekKamer is een belangrijke aanvulling verkregen op het gebied van de hedendaagse keramiek.

Daarnaast is er vanuit de adviescommissie bij het KcT (zie hoofdstuk 9) een actuele lijst beschikbaar van belangrijke keramisten die voor een representatieve collectie van TOPM van belang zijn om vertegenwoordigd te zijn.

Deze lijst zal periodiek geactualiseerd blijven worden in overleg met de conservator van het KcT.

b. Opvullen van de geconstateerde hiaten.

De concrete planning van aankopen zal gebeuren op basis van de lijst van punt a, en is afhankelijk van beschikbaar budget en mogelijkheden die zich voordoen in aanbod van betreffende keramiek.

c. Actueel houden van de collectie.

Om dit mogelijk te maken is het nodig om de ontwikkelingen te volgen van de regionale keramisten en van de belangrijkste Nederlandse en Europese keramisten.

Dit behoort tot de taken van de conservator van het KcT, die hiertoe de keramische vakliteratuur bijhoudt, regelmatig andere keramische musea in de wijde regio bezoekt, en via de exposities van het KcT kennis blijft nemen van de actuele stand van zaken.

Op grond van deze kennis doet de conservator, in overleg met een speciale aankoopcommissie van het KcT bestaande uit gerenommeerde regionale keramisten, aanbevelingen tot aankoop aan het bestuur van TOPM. Het bestuur besluit over aankopen.

Middelen voor het aankoopbeleid: zie hoofdstuk 11.

Omdat in het verleden de middelen voor aankoop niet volledig gebruikt zijn maar deels zijn toegevoegd aan de voorziening aankoop collectie, zal in de planperiode naast het jaarlijkse aankoopbudget ook een deel van die voorziening besteed worden om de collectie actueel te houden.

B. Verwerving van schenkingen.

TOPM onderhoudt via de conservator van het KcT contacten met vele keramiek liefhebbers en – verzamelaars. Wanneer uit contacten blijkt dat iemand interesse heeft om keramiek te schenken, legt de conservator contact tussen potentiële schenker en bestuur. Dit is maatwerk.

Regelmatig worden losse stukken keramiek uit mn de regio Tegelen aangeboden aan het museum. Deze stukken worden direct beoordeeld of zij in de collectie passen. In geval van acceptatie vindt direct schenking aan T.O.P.M. plaats. Vervolgens worden zij overgedragen voor gebruik aan het KcT conform de bruikleenovereenkomst tussen T.O.P.M. en KcT.

C. Overig beleid.

Ten behoeve van de overige doelstellingen heeft de Stichting T.O.P.M op 30 december 1994 opgericht: Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen (afgekort: Stichting KcT). Deze stichting heeft momenteel een museum ingericht in de Tiendschuur op het landgoed van Château Holtmühle te Tegelen.

De Stichting T.O.P.M. heeft vanaf de oprichtingsdatum haar gehele collectie keramiek op basis van permanente bruikleen ter beschikking gesteld aan de Stichting KcT .

Wanneer een tijdelijke terbeschikkingstelling van een gedeelte van de collectie aan een ander museum op bruikleenbasis gewenst is, dan wordt de bruikleen tussen T.O.P.M. en KcT tijdelijk geschorst en geldt een tijdelijke bruikleenovereenkomst tussen T.O.P.M. en dat museum conform standaarden die in de museumwereld gebruikelijk zijn.

Ook de andere activiteiten in het kader van de doelstellingen van de Stichting, zoals vermeld in artikel 2, van haar statuten, zijn ter uitvoering opgedragen aan Stichting KcT , zoals het houden van lezingen, excursies en andere bijeenkomsten, het (doen) uitgeven van geschriften en de samenwerking met andere (culturele) instellingen.

Voor de het tijdvak van dit beleidsplan (2020-2025) wordt deze taakverdeling tussen TOPM en KcT ongewijzigd voortgezet.

6. Relatie tussen de Stichting T.O.P.M. en de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur

De Stichting T.O.P.M. en de Stichting Keramiekcentrum de Tiendschuur zijn sinds hun ontstaan nauw met elkaar verbonden door gemeenschappelijke doelen, een langdurige bruikleenovereenkomst en een op elkaar afgestemd beleid. Beide stichtingen werken om die reden nauw met elkaar samen.

Tot op heden kennen de beide stichtingen in dat kader in beginsel (maar niet verplicht) dezelfde bestuursleden. Uit de toelichting op artikel 1a, eerste lid, onderdeel c, van de Uitvoeringsregeling Algemene Wet inzake rijksbelastingen (Staatscourant 2012, nr. 12737) leidt het bestuur van T.O.P.M. af dat dit geen probleem is voor het ANBI-beschikkingsmacht criterium als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, van artikel 1a van de UR AWR 1994 .

7. De Stichting T.O.P.M. is een Algemeen nut beogende instelling met een cultureel doel

De Stichting T.O.P.M. is sinds 1 januari 2008 aangemerkt als een Algemeen nut beogende instelling in de zin van artikel 5b, lid 1, van Algemene Wet in zake Rijksbelastingen.

Tevens is de Stichting aangemerkt als een culturele instelling in de zin van artikel 5b, lid 4, Algemene Wet in zake Rijksbelastingen, juncto artikel 1d van de Uitvoeringsregeling Algemene Wet in zake Rijksbelastingen. Vanaf 1 januari 2012 geldt voor donateurs van culturele ANBI's een extra giftenaftrek. Particulieren mogen in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van de gift aftrekken.

Ondernemingen die onder de vennootschapsbelasting vallen, mogen 1,5 keer het bedrag van de gift aftrekken in de aangifte vennootschapsbelasting.

De statuten van de stichting T.O.P.M. zijn op 19 november 2012 gemoderniseerd en aangepast aan de ANBI-vereisten, met name ten aanzien van het ontbreken van het winststreven en de aanwending van het liquidatiesaldo. Het ANBI-team van de belastingdienst Oost-Brabant heeft deze statutenwijziging voorafgaand op verzoek geaccordeerd op 29 oktober 2012.

De Stichting T.O.P.M. verricht geen werkzaamheden die in strijd zijn met de ANBI-vereisten.

De Stichting verricht thans geen commerciële activiteiten in de zin van 1a, lid 6, van de Uitvoeringsregeling Algemene Wet in zake Rijksbelastingen. De feitelijke (bestuurs)activiteiten dienen uitsluitend het algemeen belang.

8. Het bestuur van de Stichting T.O.P.M.

De Stichting wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit drie of meer natuurlijke personen.

Het bestuur bestaat (op 1 januari 2020) uit de navolgende personen:

De heer L.M. Oord (voorzitter)

Mevrouw G. van der Jeugd (secretaris)

De heer H. Jacobs (penningmeester)

De heer L. van den Hombergh (bestuurslid)

Mevrouw M. Pouls (bestuurslid)

Alle bestuurders hebben recht op vergoeding van de kosten die zij redelijkerwijs hebben gemaakt in de uitoefening van hun functie. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

9. Commissies en vrijwilligers

In de Stichting T.O.P.M. zijn thans geen commissies actief. Voor de advisering omtrent de aankoop van keramische kunst is thans een commissie actief bij de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur. Deze commissie, welke bestaat uit deskundigen, adviseert (om niet) de conservator van het Keramiekcentrum.

In de Stichting T.O.P.M. zijn thans geen vrijwilligers actief.

10. Personeel

De Stichting TOPM heeft geen personeel in dienst.

11. Middelen van de stichting T.O.P.M.

De middelen van de stichting T.O.P.M. bestaan uit reguliere en niet reguliere middelen.

Reguliere middelen:

1. De stichting T.O.P.M. ontvangt van de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur jaarlijks het deel van de gemeentelijke exploitatiesubsidie dat is geormerkt voor de aanschaf van kunstvoorwerpen.

Dit bedrag, in 2010 groot € 5.200, en vanaf 2011 jaarlijks geïndexeerd op basis van de indexatie voor gemeentelijke bijdragen, wordt in eerste aanleg door de stichting T.O.P.M. toegevoegd aan de "voorziening aanschaf collectie".

2. De stichting T.O.P.M. ontvangt verder van de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur jaarlijks een doorsnee vergoeding voor de door TOPM gemaakte kosten. Deze vergoeding, in 2010 groot € 3000, wordt vanaf 2011 eveneens jaarlijks geïndexeerd op basis van de indexatie voor gemeentelijke bijdragen.

Niet reguliere middelen:

Deze kunnen met name bestaan uit donaties/legaten/liquidatiebegunstigingen.

Daarnaast is regelmatig sprake van geschonken kunstvoorwerpen en kustcollecties.

De Stichting heeft geen opbrengsten uit commerciële activiteiten als bedoeld in 1a, lid 6, van de Uitvoeringsregeling Algemene Wet in zake Rijksbelastingen.

De krachtens schenking van derden ontvangen collecties worden op basis van langdurige bruikleen ter beschikking gesteld aan de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur.

Daarnaast worden regelmatig kunstvoorwerpen aangekocht ten laste van de “voorziening aanschaf collectie”, - na een daartoe ingediend voorstel van de aankoopcommissie onder voorzitterschap van de conservator van de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur .

Ook deze nieuw aangekochte kunstvoorwerpen worden op basis van langdurige bruikleen ter beschikking gesteld aan de Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur.

12. Eigen vermogen van de Stichting T.O.P.M.

Op dit moment beschikt de Stichting T.O.P.M. , naast een geormerkte “voorziening aanschaf collectie”, over een bescheiden eigen vermogen om haar doelstellingen te realiseren. Gezien de verwachting dat de ontvangst van de reguliere middelen, welke indirect afkomstig zijn uit gemeentelijke subsidies, in de nabije toekomst mogelijk onder druk zullen komen te staan als gevolg van kortingen op gemeentelijke subsidies in de culturele sector, wordt uit prudentie enig vermogen aangehouden om ook in de toekomst kunstaankopen mogelijk te maken.

Derhalve leidt het bestuur van de Stichting T.O.P.M. af dat de Stichting voldoet aan het bestedingscriterium als bedoeld in artikel 1a, eerste lid, onderdeel d, van de UR AWR 1994, een bepaling die beoogt redelijkerwijs onnodig vermogen bij ANBI's tegen te gaan.

13. Aankoopplan collectie T.O.P.M. 2020-2025

In het aankoopplan zijn de hieronder genoemde criteria zijn verwerkt, zoals de hiaten in de collectie en de ringenstructuur waaruit de collectie bestaat. Waardoor aankopen gerichter kunnen plaatsvinden en niet slechts voortkomen uit het expositieprogramma.

- Hiaten in de collectie opvullen, aan de hand van een op te stellen lijst met volgorde van prioriteit
- Het actualiseren van de collectie (bijvoorbeeld het werk dat het museum van kunstenaars uit de regio heeft, regelmatig vergelijken met de laatste ontwikkelingen van een kunstenaar om zo met eventuele aanvullingen een representatief beeld te kunnen blijven geven).
- Het formeren , behouden en aanvullen van de Tegelse, regionale en Limburgse componenten, zowel historische als hedendaagse stukken
- Het formeren van een overzicht van de belangrijkste Nederlandse en Europese keramisten.
- Mogelijk op termijn het aanleggen van een collectieonderdeel van jong talent, de toekomst op keramisch gebied. Eventueel als aankoop uit een nog op te zetten, meerjaarlijks terugkerende prijsvraagexpositie voor jong talent.

Toelichting

De collectie is opgebouwd volgens een soort ringenstructuur, waarbij Tegelen als kern fungeert. De 1e ring rondom de kern verwijst naar de Regio, de 2e naar Limburg, de 3e naar Nederland en de 4e naar Europa.

De nadruk ligt in de collectie op de kern. De ringen eromheen verschaffen de kern een context. Wat gebeurt(de) er buiten Tegelen op keramisch gebied en steeds verder naar buiten tot en met belangrijke Europese ontwikkelingen. Deze ringenstructuur biedt de Tegelse collectie een onmisbaar referentiekader. (zie ook bijlage 1 en 2 van het beleidsplan TOPM 2020-2025)

Hiaten/wensen in genoemde ringen:

Historische Keramiek:

Stukken uit het Russel Tiglia Atelier beschilderd door Cobra Schilders o.a. Rooskens, Appel, Corneille. Keramiek vervaardigd door Prinses Beatrix in het RTT atelier, of met behulp van George Goossens.

Hedendaagse Keramiek

Tegelen: Sjer Jacobs, Dries Engelen, Piet Killaars, Joep Felder, Frankton, Gubbels, Astoria

Regio: Geert Lap (Venlo), Harry op de Laak, Petra Wolf, Piet Schoenmakers, René Smeets, Gonzales Meles.

Limburg: Guul Jacobs, Guido Geelen, Han van de Weetering, Daan Wildschut

Nederland: Johan van Loon, Johan van der Vaart †, Wouter Dam, Paula Bastiaansen, Beatrijs van Rheaden, Wim Borst, Jeroen Bechtold, Babs Haenen, Hella Jongerius, Irene Vonck, Carolijn Smit, Pauline Wiertz, Barbara Nanning, Jan de Roden, Henk Wolvers, Barbera Röling, Lies Kozijn †.

Mogelijk ook: Nirdosh Petra van Heesbeen, Kaat Schulte, Mieke de Groot, Job Heykamp, Jet Mous, Ellen Rijdsdorp, Judith Bloedjes, Anita Manshanden, Judith Hodos, Hanneke Verhey, Weiki Somers, Studio Job, Ruth Lodder, Karin Vermaat, Wied en Diederik Heyning, Maria ten Kortenaar, Gert-Jan van der Stelt.

Europa:

België: Tjok Dessauvage, Piet Stockmans, Frank Steyaert, Anima Roos, José Vermeersch †, Mieke Everaet.

Duitsland: Karl Fulle, Petra Wolf, Petra Bittl, Martin Goerg, Peter Meanley.

Frankrijk

Claude Champy, Claude Varlan, François Gallissaires, Daphne Corrégan, Pierre Bayle.

Groot Britannië

Mo Jupp, Grayson Perry, Geoffrey Fuller, Svend Bayer, Allison Britton, Magdalena Odundo, Gordon Baldwin, David Roberts, Tim Andrews, Ken Eastman, Elisabeth Fritsch, Jennifer Lee, Duncan Ross, Ashraf Hanna, Halima Cassel, Tanya Gomez, David Binns.

Spanje

Claudi Casanovas

(Deze lijst is niet compleet en bindend, er doen zich voortdurend nieuwe ontwikkelingen voor. Daarbij ontbreken nog diverse belangrijke Franse (overigens zitten veel belangrijke keramisten reeds in de verworven collectie van Petra Verberne) en Duitse keramisten)

Budget:

Jaarlijks wordt een bedrag van € 5227,- toegevoegd aan de voorzieningen voor aanschaf collectie. In verband met op handen zijnde schenkingen en de daarbij komende kosten is gekozen voor een voorzichtig aankoop beleid, om zodoende voldoende beschikbaar te hebben.

Onder de bijkomende kosten voor een grote schenking moet gedacht worden aan notariële kosten, verzekering, kunsttransport, vervaardigen van catalogus, uitbreiding depot voorzieningen, aanschaf verpakking, collectiebeschrijving en standplaats registratie en het fotograferen van de collectie en de digitalisering van de registraties en beschrijvingen.

Komende beleidsperiode zal het aankoopbudget aan kunstwerken van bovenstaande keramisten en aanvullende schenkingen besteed worden. Tevens kan het besteed worden aan kansen die zich voordoen om werk van andere keramisten te verwerven, die passen binnen bovengenoemde structuur. En verder om historisch waardevolle stukken te verwerven die zich aandienen. Waarbij altijd gezorgd wordt voor een voorziening voor onverwachte kansen van ongeveer: €25.000,- .

14. Administratie en jaarrekening

Het rekeningschema en de jaarrekening voldoen aan de nieuwe ANBI-vereisten welke gelden vanaf 1 januari 2012.

De administratie geschiedt in eigen beheer en met betrekking tot elk kalenderjaar wordt door een externe accountant een accountantsrapport en een jaarrekening opgemaakt. De kosten voor de administratie en de jaarrekening zijn zeer bescheiden en wij zijn van mening dat er een redelijke verhouding bestaat tussen deze beheerkosten enerzijds en de bestedingen ten behoeve van het doel anderzijds, zodat kan worden voldaan aan het voorschrift van artikel 1a, eerste lid, onderdeel g, van de UR AWR 1994.

Bijlage 1. Beschrijving collectie.

Deelcollecties:

Tegelse Keramiek vóór 1936:

Deze collectie is ontstaan uit het initiatief van de heer George Goossens, directeur van de firma Russel-Tiglia, om een tentoonstelling te organiseren met *Tegelse Volkskunst*, in 1935. Deze verzameling en tentoonstelling werd zo bijzonder geacht dat men vond dat deze bijeen moest blijven en voor publiek toegankelijk gemaakt moest worden. Deze verzameling vormt de basis van de museumcollectie. In 1936 werd de Tegelse oudheidkamer ingericht als permanente expositieruimte voor deze collectie. De collectie werd gaandeweg uitgebreid door schenkingen

en aankopen van de plaatselijke bevolking.

De collectie bestaat uit vondsten in de Tegelse kleiafgravingen, zoals fossielen, vuistbijlen, urnen en Romeinse dakpannen, de oudste stukken zijn van 3000 v. Chr. Verder bestaat deze collectie vooral uit keramiek: Tegels gebruiksaardewerk zoals keukengerei, servies, pottenbakkersgereedschap, voorraadpotten (waarvan vooral de tabakspotten zeer bijzonder zijn). Verder bevinden zich in deze collectie kunstvoorwerpen, zoals decoratieve kachelopzetten, religieuze beelden, portretten en sierborden.

Tegelse keramiek 1936-1971:

De heer George Goossens vond dat het ambacht van de Tegelse volkskunst niet verloren mocht gaan. Omstreeks 1936 richtte hij binnen zijn grof-keramisch bedrijf, Russel-Tiglia, een fijn-keramisch atelier in, waar volgens de oud-Tegelse technieken handmatig keramische producten werden gemaakt. Een aantal producten uit dit atelier vormt het tweede deel van de collectie, een zogenaamde *tweede golf Tegelse Volkskunst*. Nog steeds wordt deze collectie uitgebreid, met schenkingen en aankopen van de plaatselijke bevolking. Behalve uit keramiek bestaat dit deel van de collectie ook uit ontwerptekeningen, foto's en

filmmateriaal. In 1971 werd dit atelier gesloten. Concreet bestaat deze collectie uit keramisch pottenbakkersgoed zoals serviezen en keukengerei.

Verder behoren tot deze deelcollectie religieuze objecten (zoals patronalia, kerstgroepen, wijwaterbakjes en kruisbeeldjes), sierborden (die meestal voor speciale gelegenheden zoals bruiloften en jubilea werden gemaakt) en kunstvoorwerpen. Het leeuwendeel van deze collectie is vervaardigd in het fijn-keramisch atelier van Russel-Tiglia.

Tegelse keramiek ná 1971:

Het fijn-keramisch atelier van Russel-Tiglia werd in 1971 gesloten wegens te geringe opbrengsten en door hevige concurrentie met machinaal vervaardigde producten en goedkopere materialen zoals kunststof. De laatste bedrijfsleider van deze afdeling, de heer Theo van Rens, heeft toen een cursuswerkplaats ingericht met de materialen en apparatuur van het atelier. Middels het verzorgen van cursussen zouden de oud-Tegelse technieken toch behouden kunnen blijven. Hij gaf ook opleidingen aan werklozen die zich wilden laten omscholen tot keramist. Een van deze cursisten, Niek Hoogland, is professioneel keramist geworden en

werkt nog steeds met de oud-Tegelse technieken. Hij vertegenwoordigt de derde golf Tegelse volkskunst in het museum.

Deze deelcollectie bestaat uit keramiek vervaardigd na 1971 door Tegelse keramisten. Het belangrijkste deel bestaat uit werk van Jacques Bongaerts, Wim Caus, Niek Hoogland en Harry Trienes. Hier vinden we gebruiksgoed, zoals servies en keukengerei, religieuze objecten, maar met name kunst- en sierobjecten.

Hedendaagse keramiek uit de regio Tegelen:

Deze collectie bevat de belangrijkste keramisten uit de directe omgeving van Tegelen. Waaronder Joop Cromptvoets, Hein Severijns en Stan Linssen. De keramische objecten in deze collectie zijn gebruiksgoed/serviesgoed en kunstobjecten. Met name de vaas-vormen in deze collectie met matte kristalglazuren van Hein Severijns zijn zeer bijzonder en wereldberoemd. Joop Cromptvoets stamt uit een lange pottenbakkerstraditie en werkt veel met houtoven en zoutglazuren. Zijn werk toont groot vakmanschap, ook hij is internationaal bekend.

Hedendaagse keramiek van buiten de regio Tegelen:

Daarnaast worden regelmatig aankopen gedaan uit wisselexposities. Het accent ligt hierbij op hedendaagse keramiek. Waarbij de regio de meeste aandacht krijgt en de keramisten uit verder liggende gebieden met een steeds breder perspectief worden geselecteerd. Dus de mazen van het aankoopbeleid zijn in Limburg fijn en worden, verschuivend naar Nederland en Europa steeds grover, om uiteindelijk alleen de belangrijkste keramisten in de internationale keramiek wereld over te houden.

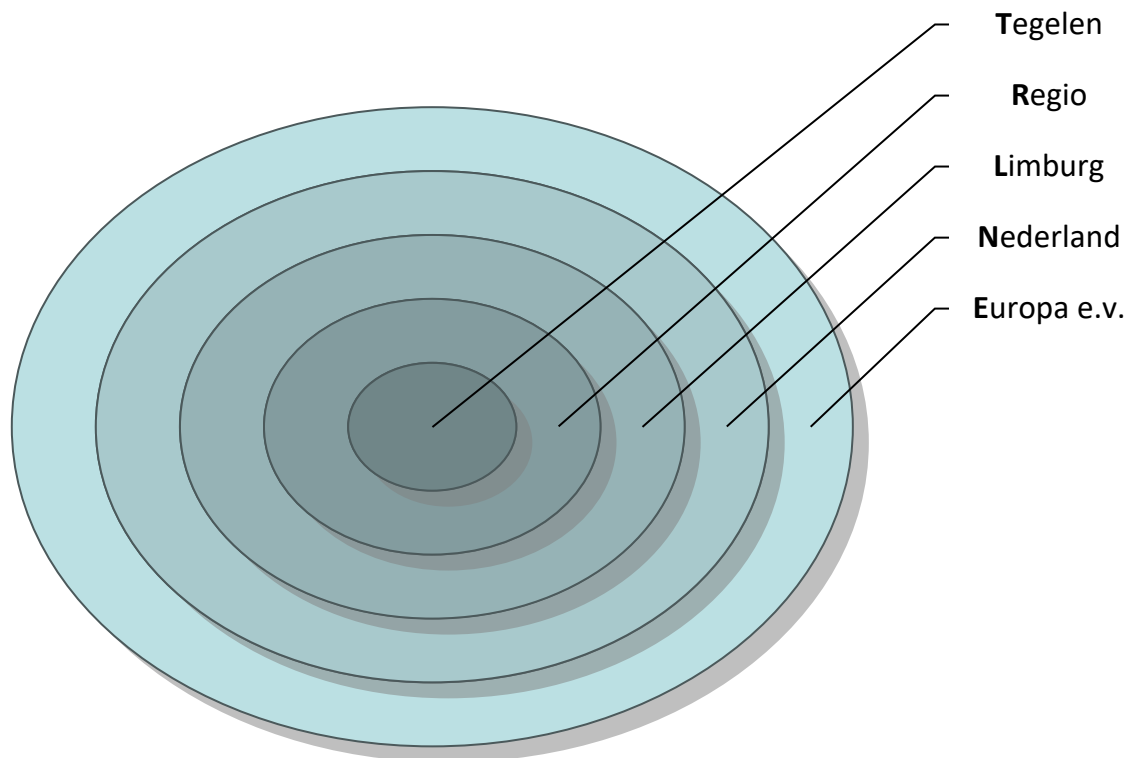
Objecten afkomstig van de Tegelse keramiekindustrie:

Dit deel van de collectie beslaat een verzameling industrieel erfgoed uit de grof-keramische Tegelse industrie, waaronder een brede collectie bakstenen, dakpannen, mallen, vormen, hulpstukken en gereedschappen, machines en foto's. Vanaf de oudste fabrieken, dus vanaf 1773 t/m 1980.

Bij gebrek aan daartoe geëigende expositieruimte in de Tiendschuur wordt dit deel van de collectie vooralsnog in depot gehouden. In 1996 heeft de Stichting T.O.P.M. van de Tegelse Bouw- en Verhuur Stichting een depotruimte gehuurd in de zolderruimtes van 't Peske, gelegen aan de Schoolstraat te Tegelen. Vanwege de niet-optimale klimatologische omstandigheden in deze depotruimte zijn kwetsbare objecten uit deze deelcollectie opgeslagen in speciaal daartoe vervaardigde kasten in de Tiendschuur. In 2003 is een extra depotruimte op deze locatie gehuurd voor de opslag van minder gevoelige objecten, zoals grof-keramisch materiaal, mallen en gereedschappen.

Bijlage 2. Toelichting op de opbouw van de collectie.

De verschillende afdelingen binnen de collectie hebben verschillende aandacht en benaderingswijzen.

- T:** De Tegelse afdeling heeft de meeste aandacht. Er wordt gestreefd naar aanvulling van hiaten en compleetheid in alle aanwezige facetten.
- R:** De regionale afdeling streeft naar representatie van de meest belangrijke keramisten uit de omgeving en naar een actueel overzicht van hun werk. (aan beide kanten van de Duits-Nederlandse grens)
- L:** De Limburgse afdeling streeft naar representatie van de meest belangrijke keramisten uit Limburg en naar een overzicht van de belangrijkste aspecten uit hun oeuvre. Dit overzicht zal beperkter zijn dan bij de regionale keramisten. Verder zal de selectie uit het aantal Limburgse keramisten beperkter en minder uitgebreid zijn dan bij de regionale keramisten.
- N:** De Nederlandse afdeling streeft naar representatie van de meest belangrijke keramisten uit Nederland, vertegenwoordigd met van elk slechts enkele stukken. Dit overzicht zal nog beperkter zijn dan bij de Limburgse keramisten. De beperking in selectie en het aantal stukken vergemakkelijkt het beeld dat de bezoeker moet krijgen van de voornaamste ontwikkelingen op keramisch gebied in Nederland.
Een te groot overzicht wordt onoverzichtelijk en zal de illustratieve contextfunctie ontberen.
- E.** De Europese afdeling streeft naar representatie van de meest belangrijke keramisten uit Europa.
Dit overzicht zal nog beperkter zijn dan bij de Nederlandse keramisten. Deze afdeling streeft naar een verzameling 'highlights' uit de Europese keramiekwereld, die van belang zijn voor de ontwikkelingen op kunstkeramisch gebied en die een voortrekkersrol hebben gehad voor de keramisten dichterbij huis.

Uitgeoefende activiteiten 2013

Onderstaande punten staan vermeld in het activiteitenplan 2013 en zijn uitgevoerd en bijgehouden.

- Voortzetten invoering en registratie van de collectiebeeldbank
- Voortzetten omzetting collectieregistratie naar Adlib
- Standplaats en collectieregistratie bijhouden
- Restaureren stukken van collectie
- Verwerven stukken voor de collectie uit schenkingen en aankopen

Dit laatste punt valt onder de Stichting Tegels en Oudheidkundig Pottenbakkersmuseum. Deze stichting heeft de collectie in bezit en doet aankopen.

Aangezien voorkomen moet worden dat aankopen te ad hoc plaatsvinden, is besloten niet alleen uit exposities aan te kopen. In 2013 is een aankoopbeleid geformuleerd en vastgesteld en een hiatenlijst opgesteld waaraan de nieuwe aankopen getoetst kunnen worden.

De leden van de expositiecommissie bieden ondersteuning bij het maken van de keuzen en het formuleren van het aankoopbeleid.

In 2012 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor de verwerving door TOPM van de collectie moderne keramiek (50 stuks) van de stichting De KeramiekKamer / mevrouw Verberne uit Venray. Dit is eind december 2012 gerealiseerd.

En in april 2013 zijn de stukken daadwerkelijk naar het depot en het museum verhuisd. Van de 50 stukken zijn 28 stukken in het museum opgesteld.

Enkele aanwinsten van 2013,

Boven : Object Inke Lerch (D);

Links : grote pot Jean-François Thièrion (DK)

STICHTING T.O.P.M., TEGELEN
1 Balans per 31 december 2013
(na winstbestemming)

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Collectie		320.551		315.511
Vlottende activa				
Overige vorderingen (2)				
Omzetbelasting	402		-	
Overlopende activa	14.206		13.210	
		14.608		13.210
Liquide middelen (3)		53.260		39.010
		<u>388.419</u>		<u>367.731</u>

STICHTING T.O.P.M., TEGELEN
6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2013

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen (4)				
Overige reserves		348.506		328.264
Voorzieningen (5)				
Aanschaf collectie		39.698		38.786
Kortlopende schulden (6)				
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-		467	
Overlopende passiva	215		214	
		215		681
		<u>388.419</u>		<u>367.731</u>

6

STICHTING T.O.P.M., TEGELEN
2 Winst-en-verliesrekening over 2013

	2013		2012	
	€	€	€	€
Netto-omzet (7)		3.030		3.030
Kosten				
Huisvestingskosten (8)	925		892	
Algemene kosten (9)	3.207		2.310	
		4.132		3.202
Bedrijfsresultaat		-1.102		-172
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten (10)		404		616
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-698		444
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-		-
Buitengewone baten (11)		16.600		-
Resultaat		<u>15.902</u>		<u>444</u>

7

STICHTING T.O.P.M., TEGELEN
6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2013

	2013	2012
	€	€
7. Netto-omzet		
Bruikleenvergoeding	3.030	3.030
8. Huisvestingskosten		
Huur gebouwen	925	892
9. Algemene kosten		
Advieskosten	218	218
Contributies en abonnementen	-	24
Accountantskosten	438	399
Representatiekosten	71	-
Bankkosten	56	53
Verzekeringen	1.745	1.582
Overige algemene kosten	679	34
	<u>3.207</u>	<u>2.310</u>
10. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rendementsrekening	404	616
11. Buitengewone baten		
Donatie Stichting Kasteel Holtmühle	16.600	-

Ondertekening van de jaarrekening

Tegelen, 10 februari 2014

Drs. L.M. Oord

P. van Dooren

M. Kruijt

I. Berendsen

Drs. M. Janssen

14